

LIBERTUS

İCRA-İFLAS HUKUKU

Müfettişlik

Uzmanlık

Denetmenlik

Banka Sınavları

Gelir Uzmanlığı

Vergi Müfettişliği

Hâkimlik

Konu Anlatımlı

Örnekler

Yorumlar

Uyarılar

Pratik Bilgiler

Özgün Sorular ve Açıklamaları

Çıkış Sorular ve Açıklamaları

Arti-Yapay Zekâ Asistan

Dijital Öğrenme Ayak İzi

Hibrit Kitap Teknolojisi

Hibrit kitaba erişebilmek için QR kodu okutunuz.

RABİA KÖSE

PEGEM AKADEMİ

Rabia KÖSE

LIBERTUS İCRA İFLAS HUKUKU KONU ANLATIMLI

ISBN 978-625-6810-57-0

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten uluslararası akademik bir yayınevdir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan WorldCat ve ayrıca Türkiye'de kurulan Turcademy.com tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

5. Baskı: Eylül 2023, Ankara

Yayın-Proje: Nilay Balin

Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan

Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara
Tel: (0312) 341 36 67

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.

No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Bu yayın; başta KPSS olmak üzere Sermaye Piyasası Faaliyetleri Lisanslama, SMMM sınavları ile Sayıştay, BDDK ve diğer kurum sınavlarına yönelik olarak hazırlanmıştır.

Bu kitaba ilişkin sorularınızı **pegem@pegem.net** adresine e-posta yoluyla ya da **0538 594 92 40** numarasına WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır. Sorunuz en kısa sürede yayın ekimiz tarafından cevaplandırılacaktır.

Rabia KÖSE

QR kod ile ilgili bilgiler bir sonraki sayfada yer almaktadır.

Kitabın baskı tarihinden sonra gerçekleşen değişikliklere aşağıda yer alan kodu okutarak ulaşabilirsiniz.

TÜRKİYE'DE İLK DEFA TÜM KİTAPLAR YANINDA; CEPTE, TABLETTE VE MASANDA

Hibrit kitaplarda kullanıcılar;

- 1 Kitabın dijital formatına erişim sağlayabilir.
- 2 Video derslere erişim sağlayabilir.

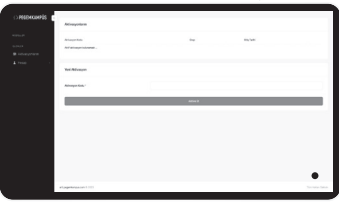

Detaylı anlatım için
QR kodu okutunuz.

Pegem Kampüs web sitesi üzerinden hibrit kitabınıza erişebilmek için aşağıdaki adımları takip ediniz:

1. Adım Üyelik

Mevcut tarayıcınızın adres çubuğuna arti.pegemkampus.com yazarak web sitemiz üzerinden etkileşimli ve yapay zekâ destekli hibrit kitaba erişim sağlayabilirsiniz.

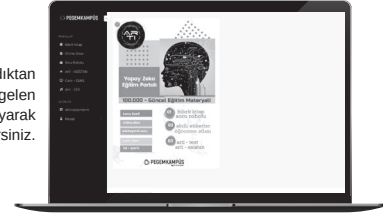

Üyelik bilgileriniz ile giriş yaptıktan sonra sol menüde yer alan "Aktivasyonlarım" sekmesine girerek kodunuzu aktif edebilirsiniz.

2. Adım Aktivasyon

3. Adım Ürünlerim

Aktivasyon işleminizi tamamladıktan sonra menüde aktif hâle gelen "Hibrit Kitap" sekmesine tıklayarak içeriklere ulaşabilirsiniz.

**Aktivasyon kodu kitabınızın ilk sayfasında yer almaktadır.
Aktivasyon kodu ile aktif ettiğiniz hibrit kitaba erişim 31.08.2024 tarihine kadar geçerlidir.
İçerikler Ekim ayı içerisinde yayında olacaktır.**

Pegem Kampüs İletişim Hattı
0312 418 51 55

İÇİNDEKİLER

1. KISIM

1. BÖLÜM

İcra Hukuku

İCRA HUKUKUNA GENEL BAKIŞ	3
İCRA TEŞKİLATI	4
İCRA TAKİBİNDE SÜRELER	17
İCRA TEBLİĞLERİ (İCRA HUKUKUNDA TEBLİGAT)	18
TAKİP İŞLEMLERİ.....	19
İCRA HUKUKUNDA TATİL VE TALİK HÂLLERİ	20
İCRA HARÇ VE GİDERLERİ.....	23
BÖLÜM İLE İLGİLİ SORULAR	24
ÇÖZÜMLER	27
ÇIKMIŞ SORULAR.....	29
ÇÖZÜMLER	30

2. BÖLÜM

İcra Hukukunda Takip Yolları

İLAMSIZ İCRA TAKİBİ.....	33
GENEL HACİZ YOLUYLA TAKİP	36
ÖDEME EMRİ	40
ÖDEME EMRİNİN TEBLİĞİ	41
BORCA İTİRAZA KARŞI BAŞVURULABİLECEK KANUN YOLLARI	50
İMZAYA İTİRAZ	54
GECİKMİŞ İTİRAZ.....	58
GENEL MAHKEMELERDE AÇILABİLEN DAVALAR	60
MENFİ TESPİT DAVASI	60
İSTİRDAT DAVASI.....	61
İCRA MAHKEMESİ KARARIYLA İCRA TAKİBİNİN İPTALİ ,ERTELENMESİ (TALİKİ) VE GERİ BIRAKILMASI	63
HACİZ.....	64

HACİZDE SÜRE.....	70
HACZEDİLMESİ MÜMKÜN OLMAYAN MAL VE HAKLAR.....	70
HACZE İŞTİRAK.....	74
HACİZDE TAKSİTLENDİRME.....	76
HACİZDE İSTİHKAK DAVASI.....	77
İHTİYATİ HACİZ.....	80
İHTİYATİ HACİZ TALEBİ VE İNCELENMESİ.....	81
İHTİYATİ HACİZ KARARININ UYGULANMASI.....	82
PARAYA ÇEVİRME (SATIŞ).....	86
TAŞINIR MALLARIN PARAYA ÇEVİRİLMESİ.....	89
TAŞINMAZ MALLARIN PARAYA ÇEVİRİLMESİ.....	95
İHALENİN FESHİ.....	102
PARALARIN PAYLAŞTIRILMASI.....	105
SIRA CETVELİ.....	105
BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİ DÜZENLENMESİ.....	107
BÖLÜM İLE İLGİLİ SORULAR.....	110
ÇÖZÜMLER.....	113
ÇIKMIŞ SORULAR.....	116
ÇÖZÜMLER.....	122

3. BÖLÜM

Kambiyo Senetlerine Özgü Haciz Yoluyla Takip

TAKİP TALEBİ.....	130
ÖDEME EMRİNİN TEBLİĞİ.....	131
ÖDEME EMRİNE KARŞI ŞİKÂYET.....	132
ÖDEME EMRİNE KARŞI İTİRAZ.....	133
KİRALANAN TAŞINMAZIN İLAMSIZ İCRA YOLUYLA TAHLİYESİ.....	137
BÖLÜM İLE İLGİLİ SORULAR.....	144
ÇÖZÜMLER.....	149
ÇIKMIŞ SORULAR.....	152
ÇÖZÜMLER.....	152

İLAMLİ İCRADA YETKİ VE TAKİP TALEBİ	153
İLAM VE İLAM NİTELİĞİNDE KABUL EDİLEN BELGELER.....	154
İLAMIN KESİNLEŞMESİNİN TAKİP AÇISINDAN ÖNEMİ	155
İLAMLARIN İCRASI.....	156
İCRANIN İADESİ	161
İCRANIN GERİ BIRAKILMASI	161
REHNİN PARAYA ÇEVRİLMESİ YOLUYLA TAKİP (RPÇYT).....	163
REHNİN PARAYA ÇEVRİLMESİ YOLUYLA İLAMSIZ TAKİP	165
REHNİN PARAYA ÇEVRİLMESİ YOLUYLA İLAMLİ TAKİP	172
ORTAK HÜKÜMLER	177
İPOTEĞİN FEKKİ (KALDIRILMASI).....	178
BÖLÜM İLE İLGİLİ SORULAR	179
ÇÖZÜMLER	182
ÇIKMIŞ SORULAR.....	184
ÇÖZÜMLER	185

GİRİŞ.....	188
İFLAS ORGANLARI	189
A- RESMÎ İFLAS ORGANLARI VE GÖREVLERİ.....	190
B- İFLASIN ÖZEL ORGANLARI VE GÖREVLERİ	192
İFLASA TABİ KİŞİLER VE İFLAS SEBEPLERİ.....	196
İFLASA TABİ KİŞİLER.....	196
İFLAS YOLLARI	198
DOĞRUDAN DOĞRUYA (TAKİPSİZ) İFLAS	198
TAKİPLİ İFLAS YOLLARI	201
İFLAS DAVASI.....	208
İFLAS KARARININ ÖZEL HUKUKTAN DOĞAN SONUÇLARI	210
Müflis Bakımından İflas Kararının Sonuçları	210
İFLAS KARARININ TAKİPLERE ETKİSİ	215
İFLAS KARARININ HUKUK DAVALARINA ETKİSİ.....	216
İFLASTA TAKAS.....	218

İFLASIN KAMU HUKUKUNDAN DOĞAN SONUÇLARI	219
Kamu Hukuku Açısından İflas Türleri	219
Taksiratlı (Taksirli) İflas Hâlleri	220
İtibarın İadesi	222
İFLAS TASFİYESİ	223
Masa Mallarının Muhafazası	223
Defter Tutulması	224
ADİ TASFİYE	226
İFLASIN KALDIRILMASI	236
UZLAŞMA YOLUYLA YENİDEN YAPILANDIRMA	237
KONKORDATO	238
Konkordato Türleri	239
İFLAS DIŞI (ADİ) KONKORDATO	240
Konkordato Talebi	240
Konkordato Talebine Eklenecek Belgeler	241
Geçici Mühlet (Süre)	241
Kesin Mühlet (Süre)	242
Kanun Yolları	243
Konkordato Komiseri	243
Komiserin Görevleri	244
Kesin Mühletin Alacaklılar Bakımından Sonuçları	245
Kesin Mühletin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları	245
Kesin Mühletin Borçlu Bakımından Sonuçları	246
Borçlunun Mali Durumunun Düzelmeye Nedeniyle Kesin Mühletin Kaldırılması	246
Kesin Mühlet İçinde Konkordato Talebinin Reddi ile İflasın Açılması	247
Konkordato Süreci	247
KONKORDATONUN HÜKÜMLERİ	251
Konkordatonun Sonuçlanmayan Takiplere Etkisi	251
Borçluya Ait Rehinli Malların Muhafaza ve Satışı İle Finansal Kiralama Konusu Malların İadesinin Ertelenmesi	252
Borçtan Birlikte Sorumlu Olanlara Karşı Haklar	253
Konkordatonun Kısmen Feshi	253
Konkordatonun Tamamen Feshi	253
Rehinli Alacaklılarla Müzakere ve Borçların Yapılandırılması	253
İFLAS İÇİ (İFLAS SONRASI) KONKORDATO	254
TASARRUFUN İPTALİ DAVASI	255
BÖLÜM İLE İLGİLİ SORULAR	261
ÇÖZÜMLER	265
ÇIKMIŞ SORULAR	269
ÇÖZÜMLER	278

1. KISIM

1. BÖLÜM

İCRA HUKUKU

İCRA HUKUKUNA GENEL BAKIŞ

Günümüzde insanlar değişik nedenlerle borçlanmak zorunda kalmak ve borçlarını ödeme konusunda sorunlar yaşamaktadır. Borçlu borcu ödeyemediğinde, alacaklı güç kullanarak alacağını kendisi tahsil edemez . Hukuk devleti ilkesi gereği alacaklının kendi alacağını (hakkını) bizzat tahsil etmeye çalışması (ihkakı hak) kural olarak yasaktır. Sadece devlet müdahalesinin yetişemeyeceği istisnai durumlarda, kendiliğinden hak alma kabul edilmiştir. Alacaklı alacağını almak için devlet organlarına başvurmak zorundadır. Borçlu, devlet gücü ile borcu yerine getirmeye zorlanır. Borçların devletin gücü ile zorla yerine getirilmesine "cebri icra" denir. Alacaklının devlet yardımı ile alacağına kavuşmasını düzenleyen hukuk dalına "icra iflas hukuku" denir. Devletin cebri icra organları (icra daireleri) borçlunun mallarına el koyar, satar ve satıştan elde edilen parayla alacaklının alacağını öder.

Cebri icranın özellikleri;

- Cebri icra yetkisi devlete aittir.
- Cebri icra organları re'sen (kendiliğinden) harekete geçmez. Alacaklının talebiyle yetkilerini kullanır.
- Cebri icra organları görevlerini yerine getirirken alacaklı ile borçlu arasındaki menfaat dengesini gözetmelidir.
- Cebri icranın konusu, borçlunun mal varlığıdır. Cebri icra organları borçlunun mallarına el koyabilir. Borçlu borçtan vücut bütünlüğü, kişiliği ile sorumlu değildir. Bu nedenle borçtan dolayı hapis cezası yoktur.

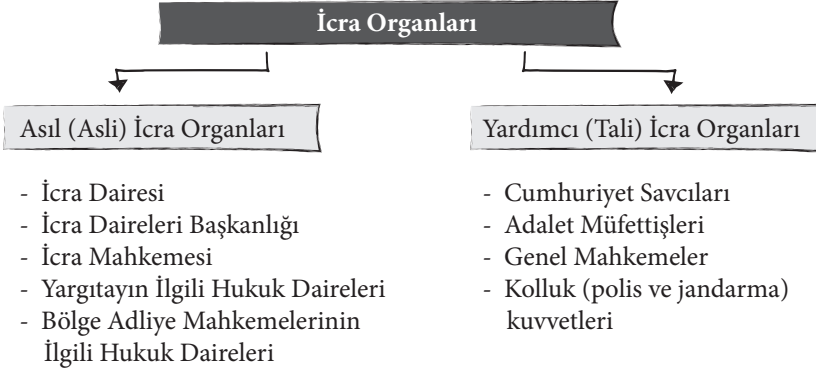
Mal beyanında bulunmamak veya gerçeğe aykırı beyanda bulunmak başlı başına bir suçtur. Mal beyanında bulunmayan veya gerçeğe aykırı mal beyanında bulunan kişiye verilecek hapis cezası borcun ödenmemesinden dolayı değil, suç işlenmiş olmasından dolayıdır.

- Borçlunun malları alacaklıya verilmez. Aynı (eşyayla) tatmin yoktur. Borçlunun malları haczedilir, satılır ve satış parası alacaklıya ödenir. Nakdi tatmin esastır.
- İcra ve iflas hukukunda alacaklı, borç, borçlu terimlerinin anlamı geniştir.

İCRA TEŞKİLATI

Türk icra hukukunda, borçların zorla yerine getirilmesini sağlayan devlet organlarının tümüne “icra teşkilatı” adı verilir. Bu teşkilat kendi içinde asli ve yardımcı icra organları olarak ikiye ayrılır. Buna göre;

A. ASLİ İCRA ORGANLARI

Bu organların asıl işi, icra işidir. İİK’de öngörülen icra işlemleri dışında herhangi bir iş yapmazlar. Asli icra organları **icra daireleri, icra daireleri başkanlığı icra mahkemeleri, Yargıtay ve bölge adliye mahkemeleri ilgili hukuk daireleridir.**

1. İcra Daireleri:

İcra takip işlemlerinin başlatıldığı ve devam ettirildiği temel organ icra dairesidir.

Her asliye mahkemesinin yargı çevresinde en az bir tane icra dairesi bulunur. İş yoğunluğunun fazla olduğu yerlerde birden fazla icra dairesi kurulabilir. **Birden fazla icra dairesi arasında iş dağıtımı icra mahkemesince yapılır.**

Her icra dairesinde Adalet Bakanlığı tarafından atanacak bir icra müdürü, yeteri kadar icra müdür yardımcısı, icra katibi ile adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonları tarafından görevlendirilecek mübaşir ve hizmetli bulunur (İİK 1).

İş yoğunluğunun veya personel sayısının fazla olduğu icra dairelerinde dairenin düzenli, uyumlu ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla Adalet Bakanlığı tarafından icra müdür ve müdür yardımcıları arasında icra müdürünün yetkilerini haiz bir icra başmüdürü görevlendirilir.

İcra müdür ve icra müdür yardımcıları Adalet Bakanlığı tarafından yaptırılacak yazılı sınav ve Adalet Bakanlığı tarafından yapılacak sözlü sınav sonucuna göre atanırlar. İcra katipleri arasından Adalet Bakanlığı tarafından yaptırılacak yazılı sınav ve Adalet Bakanlığı tarafından yapılacak sözlü sınav sonucuna göre de icra müdür ve icra müdür yardımcılığı kadrolarına atama yapılabilir.

İcra katipliğine ilk defa atanacaklar, kamu görevlerine ilk defa atanacaklar için yapılacak merkezî sınavda başarılı olanlar arasından Adalet Bakanlığı veya Bakanlığın bu konuda yetki vereceği adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonları tarafından yapılacak uygulama ve sözlü sınav sonucuna göre; unvan değişikliği suretiyle atanacaklar ise uygulama ve sözlü sınav sonucuna göre atanırlar. Unvan değişikliği suretiyle icra katipliğine atanacaklar tahsis edilen kadronun **yüzde ellisini** geçemez.

İcra müdür ve icra müdür yardımcıları ile icra katiplerinin yazılı sınav, sözlü sınav, görevlendirme, nakil, unvan değişikliği, görevde yükselme ve diğer hususları yönetmelikle düzenlenir.

İcra dairelerinde, gerektiğinde Adalet Bakanlığı tarafından belirlenecek esaslar çerçevesinde, adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu tarafından zabıt katibi, mübaşir ve hizmetli görevlendirilir.

İcra daireleri başkanlığı, icra dairelerinin gözetim ve denetimlerini yapar, idari işlerine bakar.

İcra daireleri başkanlığı kurulmayan yerlerde bu dairelerin gözetim ve denetimlerini yapan ve idari işlerine bakan icra mahkemesidir.

Adalet Bakanlığı, icra dairelerini bir arada bulundurmaya ve aynı icra mahkemesine bağlamaya yetkilidir. İcra ve İflas işleri bir dairede birleştirilebilir.

İcra ve iflas daireleri icra daireleri başkanlığının, bu başkanlığın kurulmadığı yerlerde icra mahkemesi hâkiminin daimi gözetimi ve denetimi altındadır.

İcra müdürü, icra müdür yardımcısı veya icra katibinin herhangi bir nedenden dolayı yokluğu hâlinde görev ve yetkileri, adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu tarafından görevlendirilecek yazı işleri müdürü veya zabıt katibi tarafından yerine getirilir.

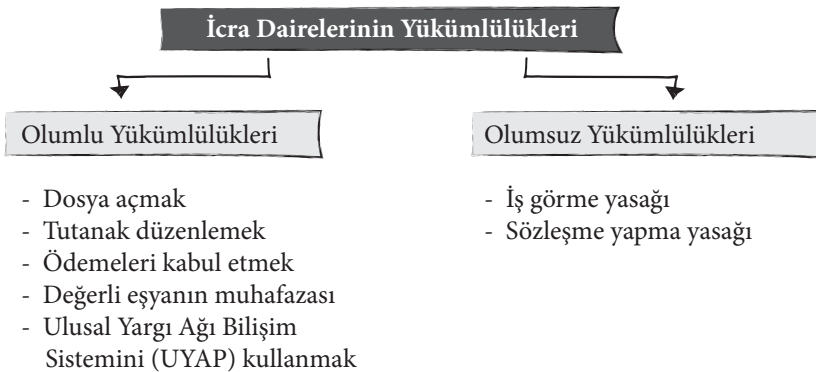
İcra ve iflas dairelerinin işlemlerine karşı şikâyet yoluyla icra mahkemelerine başvurulabilir. İcra daireleri bağımsızdır. İcra daireleri Cumhuriyet Savcıları ve Adalet Müfettişlerince denetlenir. Cumhuriyet Savcıları, icra ve iflas dairelerini yılda en az bir defa Ocak ayı içinde denetler (İİK 13).

a) İcra Dairesinin Görevleri:

İcra dairelerinin başlıca görevleri şunlardır:

- ❖ İcra takip taleplerini kabul etmek
- ❖ Borçluya ödeme emri göndermek
- ❖ Borçluya icra emri göndermek
- ❖ Haciz taleplerini yerine getirmek
- ❖ Muhafaza işlemi yapmak
- ❖ Hacizli malların satışını gerçekleştirmek
- ❖ Sıra cetveli düzenlemek
- ❖ Paraları paylaşmak
- ❖ Aciz vesikası (belgesi) düzenlemek
- ❖ İlamlı icrada icranın iadesini gerçekleştirmek
- ❖ İstinabe yoluyla verilen görevleri yapmak

b) İcra Dairelerinin Yükümlülükleri:

1. Olumlu Yükümlülükler

a) **Dosya açmak:** İcra dairelerinde yapılacak her icra işi için öncelikle bir dosya açılır ve o dosya ile ilgili yapılacak tüm işlemler bu dosyaya işlenir. Başlatılan takibe ilişkin tüm belge ve tutanaklar bu dosyada muhafaza edilir. İlgililer dosyada mevcut tüm belge ve tutanakları inceleyip kendilerine bir suret verilmesini de isteyebilirler.

b) **Tutanak düzenlemek:** İcra daireleri yaptıkları işlemlerle kendilerine yapılan talep ve beyanlar hakkında tutanak tutar. Sözlü itirazlar ile talep ve beyanların altları ilgililer ve icra memuru, yardımcısı veya katibi tarafından imzalanır. İcra dairesince verilen kararlar gerekçeli olarak tutanaklara yazılır. İlgililer bu tutanakları görebilir ve bunların örneğini alabilir. **İcra dairelerinin tutanakları aksi ispat edilinceye kadar geçerlidir.** Bu tutanakların doğru olmadığı her türlü delille kanıtlanabilir. Ancak tutanak hukuki işlemi belgelendiren nitelikteyse, tutanağın aksi senetle ispat edilmelidir.

c) **Ödemeleri kabul etmek:** Borçlu veya üçüncü kişiler tarafından yapılacak ödemeler icra dairesince kabul edilmek zorundadır. İcra ve iflas dairelerine yapılacak her türlü ödeme, Adalet Bakanlığı tarafından uygun görülecek bankalarda icra ve iflas dairesi adına açılan hesaba yapılır. Yapılan ödemelerin Türk parası cinsinden olması gerekir. Yabancı para, çek ve teminat mektubu ödeme yerine geçmez. Haciz mahallinde borca mahsuben yapılacak bir ödeme söz konusu olduğunda icra memuru bu ödemeyi alarak durumu tutanağa geçirir. **Haciz sırasında borçlu ve 3. kişiler tarafından yapılan ödeme nedeniyle tahsil edilen paralar, en geç tahsilatın yapıldığı günü takip eden ilk iş günü çalışma saati sonuna kadar banka hesabına yatırılmak üzere icra dairesi veya mahkeme kasalarında muhafaza edilir. İcra ve iflas dairelerince yapılması gereken her türlü nakdi ödeme icra müdürünün talimatıyla paranın icra ve iflas dairesi hesabına yatırılmasını takip eden en geç 3 iş günü sonuna kadar ilgilinin (alacaklının) gösterdiği banka hesabına aktarılır (İİK 9).**

d) **Değerli eşyaların muhafazası (Değerli eşyaları tevdi):** İcra ve iflas daireleri haciz sırasında aldıkları kıymetli evrak ve değerli eşyaları kasalarında, zorunlu hâllerde ise kiralanacak banka kasalarında muhafaza ederler (İİK 9). Değerli eşyalar borçlunun elinde bırakılmaz, yeddiemine teslim edilmez.

e) **UYAP kullanmak:** İcra ve iflas dairelerince yapılacak her türlü icra ve iflas iş ve işlemlerinde “Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi” kullanılır; her türlü veri, bilgi, belge ve karar Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi vasıtasıyla işlenir; kaydedilir ve saklanır. Usulüne göre güvenli elektronik imza ile oluşturulan elektronik veriler senet hükmündedir. Güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı ispat gücüne sahiptir. Güvenli elektronik imza, kanunlarda güvenli elektronik imza ile yapılamayacağı açıkça belirtilmiş olan işlemler dışında, elle atılan imza yerine kullanılabilir. Güvenli elektronik ortamda oluşturulan belge ve kararlarda kanunlarda birden fazla nüshanın düzenlenmesi ve mühürleme

işlemini öngören hükümler uygulanmaz. Elektronik ortamda fiziki örnek çıkarılması gereken hâllerde, icra müdürü veya görevlendirildiği personel tarafından belgenin aslının aynı olduğu belirtilerek imzalanır ve mühürlenir. **Elektronik ortamlarda yapılan işlemlerde süre gün sonunda biter.** Zorunlu nedenlerden dolayı fiziki olarak düzenlenen belge veya kararlar, yetkili kişilerce güvenli elektronik imzayla imzalanarak UYAP'a aktarılır ve gerektiğinde UYAP vasıtasıyla ilgili birimlere iletilir. Bu şekilde elektronik ortama aktarılarak ilgili birimlere iletilen belge ve kararların asılları, gönderen icra ve iflas dairesinde saklanır. Ayrıca fiziki olarak gönderilmez. Alacaklı, Ulusal Yargı Ağı Bilişim sistemi üzerinden bu sisteme entegre bilişim sistemleri vasıtasıyla dosya safahat bilgileri ile borçlunun mal, hak ve alacağını elli kuruş karşılığında sorgulayabilir veya sorgulanmasını talep edebilir. Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde ücret alınmaz. Yine alacaklının bir gün içinde aynı dosya üzerinde 5 kez yapacağı sorgudan da ücret alınmaz. Alacaklının ödediği ücret, takip gideri olarak borçluya yükletilmez. Elektronik işlemlerin UYAP vasıtasıyla yapılmasına dair usul ve esaslar, Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir (İİK 8/a).

2. Olumsuz Yükümlülükler

a) **İş görme yasağı:** İcra ve iflas işlerine bakan memur ve müstahdemler (diğer görevliler),

- ❖ Kendisinin,
- ❖ Karı veya kocasının, nişanlısının yahut kan ve sıhri üst ve altoyunun veya üçüncü derece dahil olmak üzere bu dereceye kadar olan kan ve sıhri yansoy hısımlarının,
- ❖ Kanuni temsilci (mümessil) veya vekili yahut görevlisi (müstahdemi) bulunduğu bir şahsın

menfaatine olan işleri göremeyip derhal icra mahkemesine haber vermek zorundadır.

İcra mahkemesi başvuruyu yerinde görürse o işi diğer bir memura, başka bir memur yoksa bu görevi katiplerinden birine verir. Yani yasağa rağmen yapılan işlem butlan yaptırımıyla geçersiz hâle gelmez.

İş görme yasağına rağmen yapılan işlemler iptal yaptırımına tabidir. İşlemler ilgili olarak herhangi bir şikâyette bulunulmadıkça bu işlem geçerliliğini sürdürür.

İş görme yasağı icra işlerini yürütmekle görevli müdür, memur ve diğer görevlilerle ilgilidir. İcra hâkimleri için benzer bir durumla karşılaşılması hâlinde bu husus iş görme yasağı olarak değil hâkimin ret sebepleri olarak kabul edilmektedir.

b) Sözleşme yapma yasağı: İcra takip ve işlemleriyle ilgili memur ve hâkimler, takibe konu edilmiş dairelerince takip edilen alacakla ilgili olarak hiç kimseyle sözleşme yapamazlar. Aksi hâlde bu sözleşme hükümsüz sayılır. **“Tetkik vazifesini gören hâkimler ve icra ve iflas memur ve müstahdemleri dairelerince takip edilmekte olan bir alacak veya satılmakta bulunan bir şey hakkında kiminle olursa olsun kendileri veya başkaları hesaplarına bir akit yapamazlar. Yaparlarsa hükümsüzdür.”** (İİK 11). Örneğin haczedilen eşyanın satışında memur veya hâkimler ya da ilgili diğer görevliler satışa girerek pey ileri süremezler. Bu eşyayı satın alamazlar.

Sözleşme yapma yasağına aykırı olarak yapılmış sözleşmeler hükümsüzdür, mutlak butlanla batıldır. Süresiz olarak şikâyet yoluyla icra mahkemesine başvurulabilir.

İcra Dairesinin Sorumluluğu

İcra ve iflas dairesi görevlilerinin kusurlarından doğan tazminat davaları ancak idare (Adalet Bakanlığı) aleyhine açılabilir. Devletin, zararın meydana gelmesinde kusuru bulunan görevlilere rücu hakkı saklıdır. Bu davalara adliye mahkemelerinde bakılır (İİK 5).

İcra Dairelerinin Hukuki Sorumluluğu

İcra dairesine emanet edilen veya bu dairece tahsil olunan ya da muhafaza altına alınan paraların ilgili memur tarafından zimmete geçirilmesi hâlinde zimmete geçirilen miktar, cezai takibat sonucu beklenmeden ve tazmin edilmesine ilişkin herhangi bir hükme gerek kalmaksızın hazine (devlet) tarafından derhal icra veznesine yatırılır. Devletin bu duruma neden olan asıl sorumlulara rücu etmesi mümkündür (İİK 6).

Zarar-Ziyan ve Zaman Aşımı

İcra dairelerinin işlemlerinden dolayı zarar görenler tazminat talebinde bulunabilir. Ancak bu tazminat talebine ilişkin dava söz konusu işlemi yapan memur aleyhine değil idare (Adalet Bakanlığı) aleyhine açılır.

Tazminat davası, zarara uğrayan tarafın bunu öğrendiği günden itibaren bir yıl ve her hâlde fiilin meydana gelmesinden itibaren on sene geçmesiyle zaman aşımına uğrar. Ancak söz konusu fiil aynı zamanda ceza davasının da konusuna giriyorsa bu durumda Ceza Kanunu'ndaki zaman aşımı süresi esas alınır (İİK 7).

İcra Dairelerinin Disiplin Sorumluluğu

İcra ve iflas memur ve yardımcılarının disiplin cezasını gerektiren fiil ve hâllerinden dolayı, haklarında Devlet Memurları Kanunu'nun disiplin cezalarına ilişkin hükümleri uygulanır (İİK 13).

1. İcra Daireleri Başkanlığı:

İş yoğunluğunun veya icra dairesi sayısının fazla olduğu illerde Adalet Bakanlığı tarafından yetki çevresi de belirlenmek suretiyle bir veya birden fazla icra daireleri başkanlığı kurulabilir.

Başkanlıkta bir başkan ile yeteri kadar başkan yardımcısı bulunur. Başkan birinci sınıf olmuş, başkan yardımcı ise birinci sınıfa ayrılmış adli yargı hâkim ve cumhuriyet savcılarında muvafakatleri alınarak Bakanlıkça atanır. Ayrıca başkanlıkta, yeteri kadar icra başmüdürü, icra müdürü, icra müdür yardımcısı, icra katibi ve memur Adalet Bakanlığı tarafından görevlendirilir.

İcra daireleri başkan ve başkan yardımcılarında İcra ve İflas Kanunu'nda hüküm bulunmayan hâllerde Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun Adalet Bakanlığı merkez kuruluşlarında çalışan hâkimlere ilişkin hükümleri uygulanır.

Başkanlık, icra ve iflas dairelerinin gözetim ve denetimlerini yapar, idari işlerine bakar, mevzuatla verilen görevleri yerine getirir.

2. İcra Mahkemeleri:

İcra mahkemeleri icra ve iflas dairelerinin yaptığı işleri denetlemek ve kanunun verdiği diğer görevleri yerine getirmek üzere kurulmuştur. İcra mahkemesi ilk derece mahkemesi niteliğindedir ve tek hâkimli bir mahkemedir.

Her asliye hukuk mahkemesinin yargı çevresinde icra mahkemesi bulunur. İcra mahkemesinin kurulmamış olduğu yerlerde icra mahkemesinin görev alanına giren işler asliye hukuk mahkemelerince görülür.

Adalet Bakanlığı iş durumunun gerekli kıldığı yerlerde Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşünü alarak icra mahkemesinin birden fazla dairesi kurulabilir. Bu durumda icra mahkemesi daireleri numaralandırılır. İcra mahkemesinin birden fazla dairesi bulunan yerlerde iş dağılımı ve buna ilişkin esaslar, Hâkimler ve Savcılar Kurulunca belirlenir. Her icra mahkemesi hakimi, kendisine Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığınca dönüşümlü olarak bağlanan icra ve iflas dairelerinin muamelelerine yönelik şikâyetleri ve itirazları inceler, icra daireleri başkanlığı kurulmayan yerlerde icra ve iflas dairelerinin gözetim ve denetimini yapar, idari işlerine bakar. İcra mahkemesinin görevleri ivedi iş sayılır, icra mahkemeleri adli tatilde de çalışır.

İcra mahkemesi basit yargılama usulüne göre inceleme yapar. İcra mahkemesi belge üzerinden sınırlı ve şeklen inceleme yaparak karar verir. İcra mahkemesinde kural olarak tanık dinlenmez, yemin teklif edilmez.

İcra mahkemelerinin verdiği kararlar kural olarak maddi anlamda kesin hüküm niteliği taşımaz. İcra mahkemesi kararı bulunmasına rağmen, aynı konuda genel mahkemede dava açılabilir.

İhalenin feshi ve istihkak davalarında icra mahkemelerince verilen kararlar maddi anlamda kesin hüküm niteliği taşır. İcra mahkemesi ihalenin feshi ve istihkak davalarında her türlü delili serbestçe değerlendirebilir. Aynı konuda genel mahkemede dava açılmaz.

a) İcra Mahkemelerinin Görevleri: İcra mahkemelerinin başlıca görevleri şunlardır:

- ❖ Şikâyetleri incelemek ve karar vermek
- ❖ İtirazın geçici veya kesin kaldırılmasını inceleyerek karara bağlamak
- ❖ Gecikmiş itirazları inceleyip karara bağlamak
- ❖ Hacizde istihkak iddialarına ilişkin davaya bakmak
- ❖ İflasta mal, masanın elindeyken açılan istihkak davasına bakmak
- ❖ İhalenin feshine ilişkin şikâyetleri karara bağlamak
- ❖ İcra takibinin iptali veya talikine karar vermek
- ❖ İflas idaresinin üyelerini seçmek
- ❖ İcra ve iflas suçlarıyla ilgili ceza vermek
- ❖ Haciz ve iflasta sıra cetveline yapılan şikâyetleri incelemek
- ❖ İlamlı icrada icranın geri bırakılmasına karar vermek
- ❖ Kambiyo senetlerine özgü haciz yoluyla takipte yapılacak itirazları karara bağlamak
- ❖ İpotek alacaklısının borcu almaktan ve ipoteği çözmekten kaçınması hâlinde ipotek kaydının terkinine (silinmesine) karar vermek

İtirazın kaldırılması İcra mahkemesinin görevlerinden biriyken, itirazın iptali genel mahkemelerin görevlerinden biridir. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nda düzenlenen suçlarla ilgili davalara kural olarak icra mahkemesinde bakılır.

b) İcra Mahkemelerinin Kararlarına Karşı Başvurulacak Kanun Yolları: İcra mahkemelerinin verdiği kararlara karşı başvurulacak kanun yolları; istinaf, temyiz ve yargılamanın yenilenmesidir. Buna göre;

İstinaf:

İcra mahkemesi kararlarına karşı başvurulacak ilk kanun yolu istinaftır. İcra mahkemelerince verilen, değeri kanunda yazılı sınırı aşan alacak, mal ve haklarla ilgili nihai kararlara karşı istinaf yoluna başvurulabilir. **İstinaf mahkemesi, Bölge Adliye Mahkemesidir.** İcra mahkemesinin kesin kararları ile İİK m. 363/1'de sayılı kararlar istinaf edilmez. İstinaf edilemeyen kararlar kanunda tahdidi (sınırlı) olarak sayılmıştır.

İcra mahkemesinin istinaf edilemeyen kesin kararları;

a- İstihkak iddiası üzerine icra mahkemesinin verdiği icra takibinin devam kararı (İİK 97/4)

b- İhalenin feshi talebinin yapıldığı icra mahkemesinin verdiği görevsizlik ve yetkisizlik kararı (İİK 134/4)

İİK m. 363/1 istinaf edilemeyen icra mahkemesi kararlar ise;

a- İcra dairesi tarafından hesaplanan vekalet ücretine ilişkin şikâyetle ilgili icra mahkemesi kararları,

b- İcra müdürünün yeddieminin ücreti ve yeddieminin değiştirilmesine ilişkin şikâyetle ilgili icra mahkemesi kararları,

c- İcra müdürünün hacizli taşınan malların muhafaza şekline ilişkin şikâyetle ilgili icra mahkemesi kararları,

d- İcra müdürünün ihaleye katılmak için teminat yatırması ve teminat miktarına ilişkin şikâyetler ile ilgili icra mahkemesi kararları,

e- İcra müdürünün satışın durdurulması kararına ilişkin şikâyetlerle ilgili icra mahkemesi kararları,

f- İcra müdürünün ihtiyati haciz konusu taşınır malları borçluya bırakmasına ilişkin şikâyetle ilgili icra mahkemesi kararları,

g- İcra müdürünün süresinde satış istenmediği gerekçesiyle satışın düşürülmesi, haczin kaldırılması kararına ilişkin şikâyetle ilgili icra mahkemesi kararları,

h- İcra müdürünün satış ilanının iptali kararına ilişkin şikâyetle ilgili icra mahkemesi kararları,

ı- Taşınır ve taşınmaz malların haczini düzenleyen İİK m. 85 hükmünün uygulama biçimine ilişkin şikâyetle ilgili icra mahkemesi kararları,

i- Haciz tutanağını tebliğ edecek kimsenin bulunmaması hâlinde borçlunun tutanağı tetkik ve diyeceği varsa söylemesi için icra dairesine davetini düzenleyen ilk m. 103'ün uygulama biçimiyle ilgili şikâyet hakkında icra mahkemesi kararları,